

Sygn. akt IV U 566/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Załęska

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Klimczak

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 10 września 2013 r. w Sieradzu

odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 21.12.2012 r. Nr (...)

w sprawie H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o emeryturę

- 1) **zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje H. K. prawo do emerytury od daty zgłoszenia wniosku;**
- 2) **ustala, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

Sygn. akt IV U 566/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.12.2012r. (Nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił H. K. prawa do emerytury na podstawie art. 28 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W dniu 21.01.2013r. w/w złożył odwołanie, wnosząc o ponowne ustosunkowanie się do jego sprawy i przyznanie prawa do przedmiotowego świadczenia. Precyzując stanowisko wnosił o uznanie do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 10.02.1971 – 24.11.1975.

W odpowiedzi organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 20 – letniego okresu składkowo – nieskładkowego. ZUS podnosił, że brak podstaw do zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 10.02.1971 – 24.11.1975, bowiem w wym. okresie odwołujący nie był zameldowany w miejscu położenia gospodarstwa rolnego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. K., urodził się (...).

W okresie od 28.11.1947 – 09.02.1971, mieszkał w domu rodzinnym we wsi S., gmina R. razem z matką, młodszą siostrą K. urodz. w (...)r. i babką.

W okresie od 1965 – 28.08.1987 matka wnioskodawcy I. K. posiadała gospodarstwo rolne o powierzchni 1,42ha, w tym 55 arów łąki, położone w miejscowości S. i pracowała w nim dopóki była zdrowa.

W okresie od 21.10.1966 – 30.12.1966 H. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Z powodu trudnej sytuacji rodzinnej - matka wnioskodawcy została częściowo sparaliżowana - miała niedowład ręki i nogi, siostra K., ur. w (...)r., uczęszczała do szkoły podstawowej, a babcia wymagała także opieki, wnioskodawca został zwolniony z odbywania zasadniczej służby wojskowej, która trwała niewiele ponad dwa miesiące. Po powrocie wnioskodawca pracował w przedmiotowym gospodarstwie i prowadził je wykonując wszystkie prace polowe.

Siostra K. po ukończeniu szkoły podstawowej uczęszczała do szkoły średniej w C., a po jej ukończeniu nie wróciła na wieś. Za mąż wyszła w wieku ponad 22 lata i zamieszkała u teściów w miejscowości L., a następnie wyjechała do N., gdzie mieszka do dzisiaj.

Gdy wnioskodawca się ożenił to po ślubie zamieszkał u teściów we wsi Ś., gmina R. , gdzie w okresie od 09.02.1971 – 15.02.2007 był zameldowany z żoną i dwiema córkami pod tym adresem. Odległość między wsią S. , a Ś. wynosiła około 10m, a zabudowania matki i teściów dzieliła odległość około 950m. Wnioskodawca nadal w okresie od 10.02.1971 – 24.11.1975 pracował w gospodarstwie rolnym matki i był jego gospodarzem, wykonując wszystkie prace polowe . W gospodarstwie były 4 tuczniaki, krowa, jałówka lub dwie, owca, drób. Wnioskodawca głównie siał żyto, pszenicę, owies. Wnioskodawca wyprowadzał krowy na pole, oprzątał świnię 2 razy dziennie. Gospodarstwo nie było zmechanizowane. Do prac polowych wynajmował konia od sąsiadów, a w zamian odrabiał przy bronowaniu, zasiewach, orce. H. K. wraz z żoną opiekował się matką i 80 letnią babką, czasami nocował on lub jego żona , wykonywał prace domowe jak pranie, sprzątanie, gotowanie, zakupy. Poza rolnictwem, odwołujący nie pracował zawodowo.

W spornym okresie wnioskodawca pracował jednocześnie w gospodarstwie rolnym teściów o powierzchni 3,60ha , które prowadził z żoną. Teściowa chorowała ponad 20 lat, zmarła w 16.01.1967r. Teść ponownie się ożenił i zamieszkał w innej gminie około 12 - 15 km i tam prowadził własne gospodarstwo rolne. W gospodarstwie teściów był inwentarz żywy: króliki, gęsi, krowa, jałówka, owce 3 - 4 sztuki. Gospodarstwo nie było zmechanizowane, nie było w nim konia. Siano żyto, owies i sadzono ziemniaki. Ziemia orna stanowiła około 1,60ha, a resztę łąka i nieużytki. Obrządek inwentarza należał do w-cy i jego żony (**zeznania wnioskodawcy, zeznania świadków A. B., K. W., zawarte na płycie CD - 00:03:17 – 00:06:43, 00:05:06 – 00:42:12 k. 24, k. 32, pismo UG z dnia 16.07.2013r./akta sprawy; zaświadczenie k. 7, 8, 22, kserokopia kart książeczki wojskowej k. 11 – 12, odpis skrócony aktu zgonu k. 21/akta ZUS).**

W dniu 14.12.2012r., H. K. złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek z załącznikami/akta ZUS**). Po rozpoznaniu wniosku zaliczono do ogólnego stażu 15 lat, 11 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i uzupełniających (**karta przebiegu zatrudnienia k. /akta ZUS**).

Decyzją z dnia 21.12.2012r., odmówiono H. K. prawa do emerytury (**decyzja k. 18/akta ZUS**).

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy oraz świadków A. B., K. W., bowiem są spójne , logiczne i wynikają z bezpośredniej ich wiedzy, a to z racji bliskiego sąsiedztwa z gospodarstwem I. K.. Z tych względów brak jest powodów do ich kwestionowania. W ocenie Sądu uwzględniając powyższe dowody należy uznać , że wnioskodawca w spornym okresie od 10.02.1971 – 24.11.1975. w istocie był głównym gospodarzem w gospodarstwie matki, pracował w nim i jednocześnie opiekował się chorą matką ,babką i małąletnią siostrą dopóki nie ukończyła szkoły podstawowej i nie mógł liczyć na ich pomoc fizyczną w gospodarstwie. Okolicznością potwierdzającą powyższe było zwolnienie H. K. z obowiązku odbywania służby wojskowej, po 2 miesiącach od wcielenia do służby , na co wskazuje wpis w książeczce

wojskowej. Okoliczność, że wnioskodawca po ślubie wyprowadził się do teściów i pracował równolegle w dwóch gospodarstwach, nie niweczy skutków w postaci zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym matki. Przede wszystkim nie nastąpiło zerwanie więzi i wspólnoty domowej z matką. W dalszym bowiem ciągu odwołujący prowadził gospodarstwo rolne matki i razem z żoną opiekował się nią, a odległości między gospodarstwami były niewielkie, bo zaledwie 950 m.

Rozbieżności dotyczące zameldowania wnioskodawcy w miejscowości S. i Ś., ujęte w zaświadczeniach UG z dnia 29.11.2012r. i z dnia 13.02.2013r., wynikały z różnego przedmiotu żądania i zostały wyjaśnione w piśmie z dnia 16.07.2013r. (k.27).

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie H. K. jest zasadne.

Zgodnie z przepisem art. 28 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3 (65 lat dla mężczyzn);
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 10 ust. 1 pkt 3 cyt ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe – przypadające przed dniem 1 stycznia 1983r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Organ rentowy odmówił H. K. prawa do emerytury, z uwagi na niespełnienie przesłanki stażu ubezpieczeniowego w wymiarze 20 lat.

Uwzględniając zebrany w sprawie materiał dowodowy i ustalony na jego podstawie stan faktyczny, w ocenie Sądu Okręgowego istnieją w pełni uzasadnione podstawy do uzupełnienia H. K. brakującego stażu ubezpieczeniowego, okresem pracy w gospodarstwie rolnym matki od 10.02.1971 – 24.11.1975., na podstawie cyt. art. 10 ust. 1 pkt 3 w/ w ustawy, co łącznie z uwzględnionym daje wymagane 20 lat.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 i 1 a cyt. ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczeń (...) po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Użyte w art. 118 sformułowanie „wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędne do wydania przez organ rentowy decyzji” należy rozumieć w ten sposób, iż 30 – dniowy termin winien być liczony od jej „faktycznego wyjaśnienia”. W konsekwencji jeżeli organ rentowy nie wyda decyzji pozytywnej w sprawie ustalenia prawa do świadczenia lub nie wypłaci tego świadczenia w terminie 30 dni od tak określonej „daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania przez organ decyzji”, a następnie w wyniku przeprowadzonego postępowania - okaże się, że iż w tej dacie zostały już faktycznie wyjaśnione wszystkie okoliczności niezbędne dla wydania takiej decyzji, wówczas organ rentowy obowiązany jest do wypłaty odsetek od tego świadczenia (tak SN w wyroku z dnia 22.04.2004r. III UA 1/04 OSN OSNP 2004/23/406, wyroku z dnia 14 września 2007r., sygn. III UK 37/07, OSNP 2008/21-22/326).

W ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie na etapie postępowania przed ZUS, nie istniały obiektywne podstawy do ustalenia niezbędnych przesłanek do przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury. Dopiero w toku postępowania odwoławczego, na podstawie zgromadzonych dowodów, tj. zeznań wnioskodawcy, zeznań świadków i dowodów z dokumentów, możliwe było dokonanie tych ustaleń.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał H. K. prawo do emerytury od daty zgłoszenia wniosku (pkt 1 wyroku), ustalając, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2 wyroku).